

het coalitieakkoord wordt gerealiseerd (1 Mton waarvan 0,7 Mton door de glastuinbouw). Tegelijkertijd betekent dit pakket een forse stijging van bedrijfskosten in de glastuinbouw in 2030 (gemiddeld +8,3%).

- Bijlage 1 geeft (conform uw verzoek) een overzicht van de budgettaire effecten van het pakket en impact op de glastuinbouw.
- De impactstudies van Trinomics (beperken vrijstellingen) en CE Delft (wijzigen tarieven EB) zijn naar verwachting op 1 augustus afgerond. De resultaten daarvan zullen meelopen in de augustusbesluitvorming.

Annotatie 3b (SDE+):

- U kunt MKE het woord laten voeren.

Toelichting 3b (SDE+):

- In de ogen van GTB NL zijn de toezeggingen van vorig jaar om tot een convenant te komen niet nagekomen (inspanningsverplichting voor aanpassing referentiesystematiek voor warmteprijs in de SDE++). Ambtelijk EZK vindt dat er met een PBL advies wel degelijk tegemoet is gekomen aan de inspanningsverplichting, ook al heeft dit niet geleid tot een aanpassing van de systematiek.

4. *Energiebelasting: Stand van zaken sondering EC-melding afbouw verlaagd tarief tuinbouw*
LNV deelt de stand van zaken van het sonderen in Brussel met betrekking tot staatssteuntoestemming die nodig is voor de uitfasering van het verlaagde energiebelasting tarief voor de glastuinbouw tussen 2025 en 2030.

Annotatie 4:

- U kunt MLNV het woord laten voeren t.a.v. de staatssteuntoestemming.
- Eventueel kunt u aangeven dat in het Herstel- en Veerkrachtplan is overeengekomen dat Nederland de voorgestelde hervormingen in de energiebelasting volledig doorvoert in 2025. Bezien wordt op met welke aanvullende maatregelen zowel de ingroeipaden gehandhaafd kunnen worden alsook de gelden uit het fonds ter beschikking komen.

Toelichting 4:

- De Europese Commissie heeft aan ambtelijk LNV gesuggereerd om te onderzoeken of de afbouw van het verlaagd tarief glastuinbouw onder de Algemene Groepsvrijstellingsverordening kan vallen. Dit onderzoek loopt op dit moment.

5. *Uitwerking Individueel Sectorsysteem*

In het klimaatpakket van april is opgenomen dat er vanaf 2025 een vlakke individuele CO₂-heffing van kracht wordt. Op basis van een notitie van FIN (Bijlage 3) wordt de stand van zaken van de uitwerking van deze heffing besproken in het kader van het belastingplan 2024.

Annotatie 5:

- U kunt een korte update geven van de stand van zaken:
  - In het voorjaar is overeengekomen om een vlakke heffing te introduceren. Doel van deze heffing is om glastuinbouwbedrijven zodanig te stimuleren dat in 2030 maximaal 4,3 Mton broeikasgasemissies wordt uitgestoten. De CO₂-heffing glastuinbouw realiseert dit doel in combinatie met andere subsiërende, regulerende en beprijzende instrumenten.
  - Momenteel wordt de heffing ambtelijk uitgewerkt. Een concept wetsvoorstel zal deze zomer worden getoetst, zodat het na besluitvorming in augustus mee kan in het Belastingplan 2024.
  - De heffing moet conform afspraken per 1 januari 2025 in werking treden en het huidige systeem van kostenverevening vervangen.
- GTB NL zal naar verwachting aangeven grote moeite te hebben met het ontbreken van een **terugsluis in de CO₂-heffing glastuinbouw**. Mocht dit ter tafel komen, dan kunt u het volgende aangeven:
  - Dat de begroting een scheiding van inkomsten/uitgaven kent en dat de opbrengst van belastingmaatregelen naar de algemene middelen gaat. Het vooraf labelen van een belastingopbrengst is vanuit de begrotingsoptiek ongewenst.
  - Dat het klimaatpakket voor de glastuinbouw ook veel subsidies kent en dat het totaalpakket als zodanig in evenwicht is.

Toelichting 5:

- In bijlage 2 treft u een overzicht van de vormgeving van de CO₂-heffing glastuinbouw. De ambtelijke uitwerking is cf. afspraken uit de voorjaarsbesluitvorming. Ambtelijk wordt de heffing gezamenlijk met LNV, KE en RVO uitgewerkt.
- Conform voorjaarsbesluitvorming zal de heffing meelopen in het Belastingplan 2024. Dit is een krap tijdpad maar vooralsnog haalbaar.

6. Rondvraag

7. Sluiting

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlage 1: samenhang pakket glastuinbouw

- Vorig jaar is het Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030 overeengekomen. Het kabinet heeft dit voorjaar een pakket aan klimaatmaatregelen aangekondigd ter verduurzaming van de glastuinbouw. Belangrijke elementen van dit pakket:
  - Een restemissiedoel 4,3 Mton CO2 equivalenten voor 2030;
  - De introductie van een vlakke individuele CO2-heffing per 2025;
  - Geleidelijke beperking van de inputvrijstelling en afschaffing verlaagd tarief in de Energiebelasting vanaf 2025;
  - De SDE-categorie 'lucht-water-warmtepompen' is opengesteld voor de glastuinbouw;
  - Uit het klimaatfonds is 300 miljoen beschikbaar gesteld voor de warmteregeling en 200 miljoen voor de EG-regeling;
  - En 60 miljoen is gereserveerd voor bestaande hernieuwbare warmteprojecten n.a.v. de motie Grinwis-Erkens.
- Conform uw verzoek is hieronder een overzicht opgenomen van de extra inkomsten en uitgaven voor de glastuinbouw in het aanvullend klimaatpakket. Let wel, het gaat om extra inkomsten en uitgaven die specifiek toe te wijzen zijn aan de glastuinbouw. De overheid kent een scheiding tussen inkomsten en uitgaven. Een directe koppeling tussen wat een sector aan belasting betaalt en aan subsidies ontvangt, staat efficiënt (begrotings)beleid in de weg. Ook voor andere inkomsten uit de energiebelasting geldt dat deze naar de algemene middelen gaan en er geen claims van de sector tegenover staan. Daarnaast zijn er veel uitgaven regelingen waar de glastuinbouwsector direct, dan wel indirect van profiteert.
- In de onderstaande tabel zijn we uitgegaan van de raming voorjaarsnota. Op dit moment vindt nadere aanscherping van deze raming plaats op basis van de bevindingen van CPB en Trinomics.

SDE

Begroting

Tabel: Extra inkomsten en uitgaven voorjaarsbesluitvorming ten behoeve van de Glastuinbouw (mln. euro)

	Totaal	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomsten vanuit glastuinbouw									
Verlaagd tarief	563	0	0	41	56	85	105	128	148
Inputvrijstelling elektriciteitsopwekking GTB	722	0	0	68	92	110	132	151	169
Interactie	203	0	0	9	14	24	37	51	68
CO2-heffing glastuinbouw	54	0	0	3	5	8	10	13	15
Totaal extra inkomsten GTB	1542	0	0	121	167	227	284	343	400
Uitgaven ten behoeve van glastuinbouw									
Openstelling SDE-categorie 'lucht-water-warmtepomp' voor glastuinbouw	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Correctieregeling duurzame warmte n.a.v. motie Grinwis-Erkens	60	60	0	0	0	0	0	0	0
Distributienetten glastuinbouw	300	0	19	28	38	50	53	56	56
EG-regeling (Energie-efficiëntie Glastuinbouw)	200	0	35	35	26	26	26	26	26
Totaal extra uitgaven GTB	560	60	54	63	64	76	79	82	82

wk

- In de ambtelijke contacten zegt GTB NL tevreden te zijn over het maatregelenpakket dat is aangekondigd (zonder overigens bovenstaande tabel te kennen). Er wordt ruim in subsidiemiddelen voor verduurzaming voorzien en de fiscale maatregelen worden geleidelijk ingevoerd tussen 2025 en 2030. Dit geeft de sector in de ogen van GTB NL gelegenheid om te verduurzamen.

- Afgelopen vrijdag hebben wij de eerste concept resultaten van Trinomics ontvangen van hun doorrekening van het aanvullend klimaatpakket. Onderstaande tabel laat zien dat de energiekosten van de glastuinbouw

|| ←

gemiddeld met 14,8% stijgen in 2025 en 44,5% in 2030. Microprofielen (nog geen onderdeel van de huidige concept rapportage) zullen laten zien dat hier een forse variatie in zit waarbij, vooral de energiekosten van kleine tuinders en tuinders zonder netlevering meer dan gemiddeld toenemen. Deze stijging van de energiekosten leidt tot stijging van de bedrijfskosten van 3,1% in 2025 en van 8,3% in 2030.

||

- Tegelijkertijd zorgt de stijging in de energiekosten er voor dat de

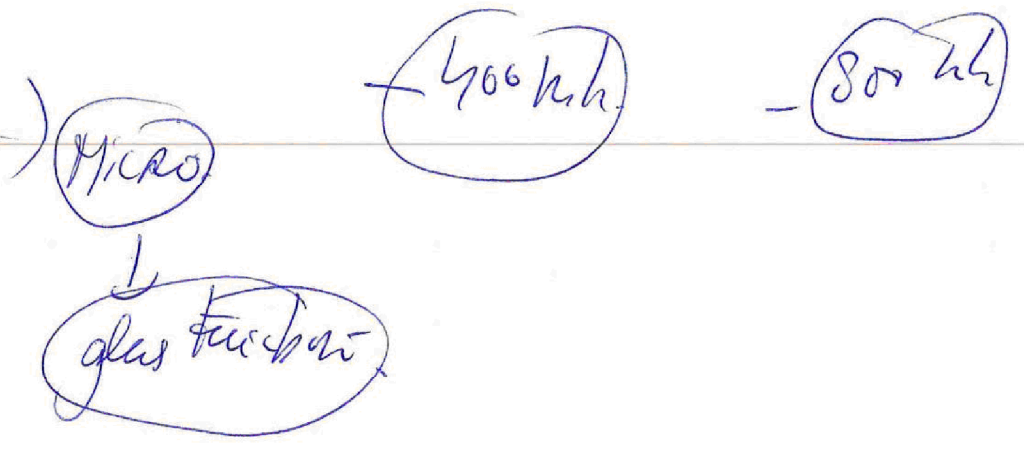
Tabel: Concept resultaten glastuinbouw Trinomics studie

	2025	2030	2035
Effecten pakket glastuinbouw (excl. EB-maatregelen 1,2 Mton)			
Stijging energiekosten	14,8%	44,5%	48,2%
Stijging bedrijfskosten	3,1%	8,3%	7,9%
Verandering productiewaarde	-9,1%	-8,7%	-9,0%
Broeikasgasemissies		-12,8%	-14,5%
Emissiereductie (Mton)		0,7	0,8

← pakket
 ← in de
 ← subsidie

emissiereductiedoelstelling van 1 Mton uit het coalitieakkoord wordt gehaald. Hierbij reduceert de glastuinbouw 0,7 Mton.

h

agenda

Omschrijving	Bestuurlijk Overleg Energietransitie Glastuinbouw
Voorzitter	MLNV
Notulist	LNV
Vergaderdatum en -tijd	7 juli 2023, 9.00 uur - 9.45 uur
Locatie	Digitaal via Webex

Adri

Vergaderpunten

1. Opening
2. Vaststellen verslag BO 14 maart + afhandeling acties
Het verslag kan worden vastgesteld (bijlage 1a). Ter invulling en afhandeling van de acties is een document opgesteld (bijlage 1b).
3. Samenhangend pakket energietransitie glastuinbouw
Coalitieakkoord, convenant en kamerbrief over het samenhangend pakket april 2022 geven de uitgangspunten voor de glastuinbouwsector en de individuele bedrijven om zich te ontwikkelen naar een klimaatneutrale, rendabele sector. Op 26 april van dit jaar is hier de kamerbrief over de voorjaarsbelsuitvorming klimaat bij gekomen. In het bestuurlijk overleg staan we aan de hand van een overzichtsmemo (bijlage 2) stil bij de aangekondigde maatregelen voor de glastuinbouw en het verdere verloop van het besluitvormingsproces. In de memo staan de volgende bespreekpunten:
  - Hoe zorgen we ervoor dat het restemissiedoel 2030, door de stapeling/interactie van beprijzingsmaatregelen, niet zwaarder wordt?
  - Welke afspraak kan gemaakt worden voor de SDE++ regeling in 2024?
4. Energiebelasting: Stand van zaken sondering EC-melding afbouw verlaagd tarief tuinbouw ✕
LNV deelt de stand van zaken van het sonderen in Brussel met betrekking tot staatssteuntoestemming die nodig is voor de uitfasering van het verlaagde energiebelasting tarief voor de glastuinbouw tussen 2025 en 2030.
5. Uitwerking Individueel Sectorsysteem

In het klimaatpakket van april is opgenomen dat er vanaf 2025 een vlakke individuele CO₂-heffing van kracht wordt. De stand van zaken van de uitwerking van deze heffing in het kader van het belastingplan 2024 wordt kort toegelicht door FIN.

6. Rondvraag
7. Sluiting

Aanvullend klimaatpakket en Convenant Energietransitie Glastuinbouw

Datum: 28 juni 2023

Auteurs: LNV (Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit), EZK (Klimaat), FIN (Milieubelastingen & Accijnzen), Glastuinbouw Nederland (mede namens Greenports Nederland)

Aanleiding

Het kabinet heeft dit voorjaar een aanvullend pakket aan klimaatmaatregelen aangekondigd. Dit memo geeft een overzicht van de aangekondigde maatregelen voor de glastuinbouw en het verdere verloop van het besluitvormingsproces. Daarna volgen een aantal bespreekpunten.

Aanvullend pakket klimaatmaatregelen

1. Het kabinet heeft dit voorjaar een aanvullend pakket aan klimaatmaatregelen aangekondigd. Dit met als doel om een CO₂-reductie van ongeveer 60% in 2030 te halen. Een pakket aan maatregelen ter verduurzaming van de glastuinbouw maakt hier onderdeel van uit. Dit deelpakket geldt als invulling van het Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030.
2. Dit pakket bestaat uit de volgende maatregelen:
  - a. Een restemissiedoel 4,3 Mton CO₂ equivalenten voor 2030;
  - b. De introductie van een vlakke individuele CO₂-heffing per 2025;
  - c. Geleidelijke beperking van de inputvrijstelling en afschaffing verlaagd tarief in de Energiebelasting vanaf 2025;
  - d. De SDE-categorie 'lucht-water-warmtepompen' is opengesteld voor de glastuinbouw;
  - e. Uit het klimaatfonds is 300 miljoen beschikbaar gesteld voor de warmteregeling en 200 miljoen voor de EG-regeling;
  - f. En 60 miljoen is gereserveerd voor bestaande hernieuwbare warmteprojecten n.a.v. de motie Grinwis-Erkens.
3. In augustus vindt definitieve besluitvorming plaats aangaande de fiscale maatregelen in dit pakket.¹ In dat kader vinden verschillende consultaties en onderzoeken plaats. De Europese Commissie wordt geconsulteerd over met name de maatregelen in de Energiebelasting (staatssteun en Herstel- en Veerkrachtplan). Het kabinet heeft gevraagd om de effecten van het pakket voor onder andere de glastuinbouw in beeld te brengen. Daarnaast worden ook Glastuinbouw Nederland en Stichting Greenports Nederland geconsulteerd. Op 31 mei en 28 juni wordt op ambtelijk niveau de details van het pakket nader verkend. Op 10 juli vindt Bestuurlijk overleg plaats.
4. Het aanvullend klimaatpakket bevat ook enkele generieke maatregelen die ook de glastuinbouw raken. Dit zijn:
  - a. De intentie om via de Energiebelasting een aanvullende CO₂-reductie te realiseren van 1,2 Mton. Op dit moment wordt ambtelijk bezien welke combinatie van tariefsverhogingen en introductie nieuwe eerste schijf mogelijk zijn om de beoogde doelstelling te bereiken. In de nadere

¹ Hierbij zijn de subsidiemiddelen conditioneel gekoppeld aan het nemen van significante fiscale vergroeningsmaatregelen voor de glastuinbouw.

impactanalyse die wordt uitgevoerd door FIN en EZK wordt onder meer gekeken naar de effecten op een gelijk speelveld en handelingsperspectief voor bedrijven om tijdig te verduurzamen. Aan de hand van deze uitkomsten zal een definitief pad worden vastgesteld. Deze wijzigingen in de Energiebelasting worden in augustusbesluitvorming voorgelegd.

- b. De inwerkingtreding van ETS2 per 1 januari 2027. Middels de opt-in zou ETS2 niet alleen gelden voor energiebedrijven (verplicht) maar ook voor de glastuinbouw. Voor de opt-in worden nog uitvoeringsregels opgesteld door de Europese Commissie. Deze worden niet eerder verwacht dan einde jaar, mogelijk pas in 2024. De precieze gevolgen van deze afspraak zullen in kaart worden gebracht. Intentie is in ieder geval om de CO₂-heffing glastuinbouw per 1 januari 2025 in te voeren zodat het nationale reductiedoel voor de glastuinbouw wordt geborgd. Mogelijk vergt de definitieve invoering van ETS2 (incl. opt-in) wel een aanpassing van de CO₂-heffing glastuinbouw op een later moment.

Punten van aandacht/bespreking:

1. Stapeling maatregelen

Punt van aandacht in de uitwerking van het pakket is de stapeling/interactie van verschillende beprijzingsmaatregelen, te weten:

- Afschaffing verlaagde EB-tuinbouwtarieven per 2025 (al dan niet met ingroei-pad tot 2030);
  - Beperking WKK-inputvrijstelling, met ingroei-pad tussen 2025 - 2030
  - Convenantsheffing per 2025;
  - Aanpassing EB (1,2 Mton);
  - (Opt-in) ETS-2 per 2027;
-

De zorg is hierbij tweeledig. Enerzijds gaat het om meerdere aanpassingen in de Energiebelasting waarvan de impact op de glastuinbouw nog onduidelijk is (met name impact pakket 1,2 Mton).

Anderzijds gaat het om de vraag of het pakket (inclusief ETS2) op langere termijn niet teveel prikkel tot verduurzaming geeft (lagere uitstoot dan 4,3 Mton in 2030).

Bespreekpunt:

Hoe zorgen we ervoor dat het restemissiedoel 2030, door de stapeling/interactie van beprijzingsmaatregelen, niet zwaarder wordt?

2. aanpassingen SDE++.

Parallel aan de gesprekken over het convenant is er met de sector gesproken over de openstelling in 2023 van SDE++-categorieën 1) industriële warmtepompen en 2) lucht-waterwarmtepompen en is er 3) een inspanningsverplichting overeengekomen om te onderzoeken of de referentiesystematiek aangepast kan worden zodat de warmteprijs beter wordt benaderd in de SDE++.

Binnen de sector zijn nu de volgende zorgpunten:

Ad1. De categorie 'lucht-water-warmtepompen' is opengesteld, maar de gehanteerde referentie is gebaseerd op bedrijven met een ketel en niet op bedrijven met een WKK. Bedrijven met een WKK zullen hier naar verwachting niet op inschrijven, terwijl daar de grootste opgave ligt.

Ad2. Deze toezegging is niet nagekomen n.a.v. een negatief PBL advies.

Ad3. Hierover is contact geweest met PBL. PBL heeft in haar advies onderzocht of een aanpassing van de vaststellingsmethode voor het correctiebedrag voor nieuwe projectaanvragen duurzame warmteproductie mogelijk is. Het PBL komt in het advies niet tot een alternatieve correctiebedragmethodiek voor de SDE++ in 2023. Het correctiebedrag voor 2023 is daarom ook niet aangepast.

Bespreekpunt:

- Welke afspraak kan gemaakt worden voor de regeling 2024?

3. motie Grinwis

Momenteel wordt de regeling voorbereid en worden de eerste contacten met de Europese Commissie gelegd. Het is nog onduidelijk of de regeling tijdig gerealiseerd gaat worden. //

Bijlage

Onderdelen klimaatpakket voor de glastuinbouw:

1. *Aanscherping van het restemissiedoel voor de GTB naar 4,3 Mt 2030*: In het convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030 is een bandbreedte van 4,3 tot 4,8 Mton afgesproken. Aanscherping naar 4,3 Mton is daarmee in lijn met maximale ambitie. Huidige doel o.b.v. CA + MJN2022 (incidentele maatwerksubsidie CO₂-levering) is 5,3 Mton. Daarmee is er sprake van een aanscherping van 1 Mton ten opzichte van het coalitieakkoord.
2. *Vlakke individuele heffing die restemissiedoel GTB borgt*: In het convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030 is afgesproken om het CO₂-sectorsysteem dat tot en met 2024 loopt, te vervangen met een individuele heffing per 2025. In samenspraak met de convenantpartijen is gekozen voor een vlakke emissiebelasting. De opbrengst gaat naar de algemene middelen. De tariefvoering zal zodanig zijn dat het restemissiedoel van 4,3 Mton (alle broeikasgassen) met voldoende zekerheid wordt gehaald. Uitwerking hiervan loopt via het BP2024. Er wordt een aparte tariefstudie gedaan voor vaststelling van het tarief per 1-1-2025.
3. *Beperking WKK-inputvrijstelling per 2025 conform CA evt. met ingroeipad met volledige doorvoering in 2030 en substantiële stappen vanaf 2025, te besluiten in augustus*: In het Coalitieakkoord is afgesproken om de WKK-inputvrijstelling per 2025 te beperken. Op basis van een nader te verschijnen impactanalyse wordt de komende maanden bezien of en hoe deze maatregel via een ingroeipad kan worden vormgegeven, waarbij in ieder geval in 2025 zal worden gestart. De impactanalyse zal inzicht bieden in de lasteneffecten en de CO₂-reductie. Op basis van de impactanalyse wordt de maatvoering gefinaliseerd. In het pakket zijn hiervoor middelen gereserveerd, waarbij uitgangspunt is dat de maatregel uiterlijk in 2030 volledig is doorgevoerd en waarbij er in de maatvoering substantiële stappen moeten worden gezet in de jaren daarvoor. Randvoorwaardelijk voor een eventuele ingroei is dat er geen gevolgen zijn voor de middelen die Nederland in het kader van het Herstel- en Veerkrachtplan ontvangt. Nederland heeft zich namelijk in het HVP juridisch gecommitteerd het verlaagd energiebelastingtarief GTB af te schaffen en de inputvrijstelling in de energiebelasting gericht op wkk's te beperken per 2025. Mocht Nederland zich hier niet aan houden en aldus niet in staat zijn de afspraak na te komen, dan heeft dit mogelijk financiële gevolgen. Het vaststellen van de orde van grootte van deze financiële gevolgen zijn door de wetgever bij Europese Commissie belegd en moet nader worden onderzocht. Tot slot wordt voor de uitvoerbaarheid en de inpasbaarheid in de IV-portfolio van de Belastingdienst een voorbehoud gemaakt. Dit zal de komende tijd onderzocht worden en kan worden meegewogen in het definitieve besluit in augustus. De maatregel wordt opgenomen in het BP2024.
4. *Afschaffen verlaagd energiebelastingtarief glastuinbouw per 2025 conform CA evt. met ingroeipad met volledige doorvoering in 2030 en substantiële stappen vanaf 2025, te besluiten in augustus*: In het Coalitieakkoord is afgesproken om het verlaagd energiebelastingtarief per 2025 af te schaffen. Op basis van een nader te verschijnen impactanalyse wordt de komende maanden bezien of en hoe deze maatregel via een ingroeipad kan worden vormgegeven, waarbij in ieder geval in 2025 zal worden gestart. Op basis van de impactanalyse wordt de maatvoering gefinaliseerd. De impactanalyse zal inzicht bieden in de lasteneffecten en de CO₂-reductie. In het pakket zijn hiervoor middelen gereserveerd, waarbij uitgangspunt is dat de maatregel uiterlijk in 2030 volledig is doorgevoerd en waarbij er in de maatvoering substantiële stappen moeten worden gezet in de jaren daarvoor. Randvoorwaardelijk voor een eventuele ingroei van deze twee fiscale maatregelen is dat 1) de Europese commissie een nieuwe beschikking voor staatssteun afgeeft voor verlenging van het verlaagd EB-tarief GTB en 2) er geen gevolgen zijn voor de middelen die Nederland in het kader van het Herstel- en Veerkrachtplan ontvangt. Nederland heeft zich namelijk in het HVP juridisch gecommitteerd het verlaagd energiebelastingtarief GTB af te schaffen en de inputvrijstelling in de energiebelasting gericht op wkk's te beperken per 2025. Mocht Nederland zich hier niet aan houden en aldus niet in staat zijn de afspraak na te komen, dan heeft dit mogelijk financiële gevolgen. Het vaststellen van de orde van grootte van deze financiële gevolgen zijn door de wetgever bij Europese Commissie belegd en moet nader worden onderzocht. De maatregel wordt opgenomen in het BP2024.
5. *Aanscherping energiebesparingsplicht en aanpassingen Energiebelasting*: zie sectoroverstijgend. Deze maatregelen hebben effecten op de landbouw, en met name op de glastuinbouw. Aanpassingen in de energiebelasting interacteren met de fiscale maatregelen uit het CA. De energiebesparingsplicht glastuinbouw is sinds 2023 van toepassing op de glastuinbouw.
6. *Openstelling SDE-categorie 'lucht-water-warmtepomp' voor glastuinbouw*: In aanloop naar de ondertekening van het convenant is door EZK richting Glastuinbouw-Nederland o.a. toegezegd om de SDE-categorie 'lucht-water-warmtepompen' open te stellen voor de glastuinbouw. Dit is in lijn

met het PBL-advies. Dit leidt niet tot aanvullende overheidsuitgaven omdat er binnen de SDE concurrentie plaatsvindt voor dezelfde hoeveelheid middelen.

7. *Correctieregeling duurzame warmte n.a.v. motie Grinwis-Erkens*: In het kader van de motie Grinwis-Erkens wordt 60 mln. gereserveerd voor een nader uit te werken correctieregeling duurzame warmte. De beschikkingen hiervoor moet vóór 2024 worden uitgegeven omdat hiervoor het Tijdelijk crisiskader staatssteun Oekraïne wordt beoogd en deze in 2023 afloopt. De daadwerkelijke uitgaven kunnen mogelijk na 2023 plaatsvinden.
8. *Distributienetten glastuinbouw*: Middelen zijn bedoeld voor een nader uit te werken subsidieregeling voor warmtedistributienetten in de glastuinbouw. Voorwaarden: restemissiedoel van 4,3 Mton en de voorwaarden zoals geformuleerd door fondsbeheer: nadere uitwerking van (1) de hoogte van de onrendabele top o.b.v. de uitkomsten van onderzoeken; (2) fiscale vergroeningsmaatregelen voor de glastuinbouw; (3) de doelmatige vormgeving van de maatregel en (4) opname van een toekomstbestendigheidstoets in de regeling om stranded assets te voorkomen. Voor een uitgebreide omschrijving zie het Meerjarenprogramma Klimaatfonds 2024, perceel Energie-infrastructuur.
9. *EG-regeling*: Voor een uitgebreide omschrijving zie het Meerjarenprogramma Klimaatfonds 2024, perceel Verduurzaming industrie en innovatie mkb. Voorwaarden: Maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder komen niet in aanmerking; en de bijdrage uit het Klimaatfonds leidt niet tot een lagere bijdrage van de begroting van het ministerie van LNV aan deze regeling.

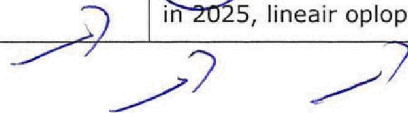

Bijlage 2: Vormgeving CO₂-heffing glastuinbouw

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de vormgeving van de CO₂-heffing glastuinbouw zoals deze na akkoord ter toetsing aan J&V zal worden aangeboden.

Onderdeel	Wettelijke bepaling	Toelichting
Belastingplichtige	Glastuinbouwbedrijven en EnergieBV's die sterk gelieerd zijn aan een glastuinbouwbedrijf	<p>De groep belastingplichtigen is nagenoeg gelijk aan de deelnemers van het kostenvereveningssysteem. Wel wordt de doelgroep uitgebreid en gaan grote glastuinbouwbedrijven met een ETS-installatie (circa zes bedrijven) deelnemen aan de CO₂-heffing glastuinbouw. Zij blijven hierbij uitgezonderd van de CO₂-heffing industrie. Momenteel vallen deze bedrijven wel onder de minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking, om dubbele belasting te voorkomen zullen zij hiervan worden uitgezonderd.</p> <p>Ook EnergieBV's die sterk gelieerd zijn aan een glastuinbouwbedrijf worden belastingplichtig voor de heffing. Hiermee wordt voorkomen dat glastuinbouwbedrijven (deels) aan de heffing kunnen ontkomen door hun WKK-installatie in een aparte juridische entiteit te plaatsen. De definitie van een EnergieBV vergt nadere uitwerking in lagere regelgeving, ook om deze bepaling uitvoerbaar te maken voor RVO.</p>
Grondslag	Emissie van broeikasgas veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en meetbare warmte door een glastuinbouwbedrijf/EnergieBV.	<p>De grondslag van de heffing is gelijk aan het huidige systeem van kostenverevening. Hiermee vallen ook de emissies die samenhangen met elektriciteitsproductie voor het openbare net onder de heffing. Dit is selectief aangezien niet alle bedrijven die elektriciteit produceren onder deze heffing vallen. Dit is staatssteun gevoelig en dient geconsulteerd te worden bij de Europese Commissie.</p> <p>In een nadere regeling wordt bepaald hoe een glastuinbouwbedrijf de grondslag kan vaststellen.</p>
Tarief	€ 0,86 per ton kooldioxide-equivalent in 2025, lineair oplopend naar € 4,31	Dit tarief volgt uit de studie van Berenschot en Kalavasta. Na de augustusbesluitvorming (o.a. besluitvorming inputvrijstelling en verlaagd tarief) wordt

	in 2030. Voor ETS-installaties geldt een korting op het tarief ter hoogte van de termijnkoers van het EU-ETS Emissierecht.	PBL gevraagd een nieuwe tariefstudie uit te voeren om daarin te bepalen welk tarief nodig is om de reductiedoelstelling te behalen. Indien nodig wordt het tariefpad gewijzigd in het Belastingplan 2025 per 1 januari 2025. In deze tariefstudie kan ook rekening worden gehouden met het emissiehandelssysteem voor de gebouwde omgeving, transport en overige sectoren (ETS2).
Uitvoering	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	RVO blijft de uitvoerder van de CO ₂ -heffing glastuinbouw. De RVO wordt aangewezen als belastinginspecteur. Naar verwachting wordt deze gelegenheid aangegrepen om de processen verder te verbeteren. De formele opdrachttoets voor de CO ₂ -heffing glastuinbouw dient nog te worden afgerond.
Kostenverevening	Het bestaande kostenvereveningssysteem in de Wet milieubeheer komt te vervallen.	

//

**HEDEN
TER BESLISSING**

Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

**Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen**

Persoonsgegevens

nota

aanpassing minimumkapitaalregel voor interne treasury
en cashpool

Datum
6 juli 2023

Notanummer
2023-0000164009

Bijlagen
1. Nota 23 maart 2023 Min
2. Nota 23 maart 2023 Stas

Procesbelang van de Staat

Aanleiding

In de nota van 23 maart jl. over de fiscale opties vestigingsklimaat banken (bijlage 1 en bijlage 2) heeft u beiden onder meer besloten om de minimumkapitaalregel (MKR) zodanig aan te passen dat rentelasten op groepsleningen in het kader van interne treasury activiteiten hier niet langer onder vallen (beslispunt 2a van die nota). In de nu voorliggende nota zijn beslispunten opgenomen over de nadere uitwerking van deze aanpassing en de dekking van de budgettaire derving.

Bij genoemde nota van 23 maart jl. heeft u verder besloten te onderzoeken of het wenselijk is om de minimumkapitaalregel (een specifieke renteaftrekbeperving voor banken en verzekeraars) voor cashpoolproducten aan te passen (beslispunt 2b van die nota). In deze nota informeren wij u over de uitkomsten van dit onderzoek.

1. Beslispunten interne treasury

Procesbelang van de Staat

11.07.23
A. H. W. C. de
M. H. C.

2. Indien u akkoord gaat met beslispunt 1 is de budgettaire derving € 73 miljoen. De eerdere raming van deze maatregel -zoals opgenomen in de Voorjaarsnota- was een derving van € 60 miljoen.¹ Deze derving van € 60 miljoen werd in de VJN 2023 gedekt door het percentage in de MKR te verlagen van 91% naar 90,4%. Wij adviseren u om deze in de VJN 2023 voorgestelde dekking daarom aan te scherpen tot 89,4%. Daarmee is het totale voorstel weer budgetneutraal en is dus dekking binnen het domein gevonden. Daarbij is de context dat de dekking van € 73 miljoen weerstand oplevert vanuit de sector ('de dekking voor de oplossing is problematischer dan het probleem zelf was'; verwezen wordt verder naar de brief van de staatssecretaris van 26 mei 2023 en 6 juli 2023 (bijlage 3 en 4)). Gaat u hiermee akkoord?

→
→

¹ Deze € 73 miljoen is het gevolg van een herijking van de raming in combinatie met de aangepaste vormgeving van de maatregel.

3. Als u omwille van bezwaren vanuit de sector niet wil dekken conform beslispunt 2, dan is dekking van € 73 miljoen buiten de sector nodig, dat wil zeggen in het bredere bedrijvendomein. Daarbij is de context dat de opgave voor augustus al stevig is, er nog taakstellingen gevuld dienen te worden en dat in dit geval FIN daar dan zelf problematiek aan toevoegt. Gaat u hiermee akkoord?

nee, dekking!
in sector!

4. Bent u akkoord met het voorleggen van de inzet volgend uit bovenstaande beslispunten in de politieke vierhoek (augustusbesluitvorming)?

ja

Kernpunten

- De minimumkapitaalregel beperkt voor banken en verzekeraars de fiscale aftrek van de verschuldigde rente ter zake van geldleningen, voor zover het vreemd vermogen meer bedraagt dan 91% van het balanstotaal. De doelstelling van de minimumkapitaalregel is, kortgezegd, het beperken van de fiscale prikkel voor het aantrekken van vreemd vermogen.

Procesbelang van de Staat
Deel van de Staat
Procesbelang van de Staat gevraagd voor de gevolgen van de maatregel op in Nederland gevestigde banken ten aanzien van a) interne treasury activiteiten en b) cashpoolproducten.

Interne treasury activiteiten

- Voor interne treasury activiteiten is in de VJN 2023 besloten om de rente op groepsleningen uit te zonderen van de minimumkapitaalregel. Wij adviseren u om de uitzondering zodanig uit te werken dat de rentelasten op groepsschulden als zodanig worden uitgezonderd voor de toepassing van de maatregel.

Procesbelang van de Staat

Procesbelang van de Staat

- In de VJN 2023 is de voorlopige derving die uitgaat van de voorgestelde aanpassing geschat op € 60 miljoen en is besloten dat deze wordt gedekt door het percentage van de minimumkapitaalregel dat niet aftrekbaar is te verlagen van 91% naar 90,6%. Vanwege deze ruimere vormgeving van de wijziging en omdat inmiddels meer gegevens beschikbaar zijn is de budgettaire derving van de maatregel gestegen van € 60 miljoen (zoals is opgenomen in de VJN) naar € 73 miljoen per jaar.

- We adviseren u om de volledige derving – conform de nota van 23 maart jl. – binnen de maatregel te dekken door het percentage in de minimumkapitaalregel te verlagen van 91% naar 89,4%, omdat de begrotingsregels dekking binnen de sector voorschrijven. Zoals in voornoemde nota ook onderkend leidt dit binnen de sector tot herverdeling van de belastingdruk van internationaal – naar meer nationaal opererende banken en verzekeraars.

- Vanuit de sector, ook van de internationaal opererende banken, zijn bezwaren geuit tegen de dekking van de voorgestelde aanpassing binnen de sector, alsmede tegen de hoogte van de raming (zie bijlage 3 en 4).

- Deze bezwaren zijn ook politiek opgemerkt bij de behandeling van de VJN 2023 in de Tweede Kamer. In dit kader zijn schriftelijke vragen gesteld over onder meer de aanleiding van de voorgenomen aanpassing en de proportionaliteit van de lastenverzwaring voor kleine banken.

- Indien u gegeven voornoemde bezwaren de derving van € 73 miljoen niet binnen de sector wil dekken, kan worden overwogen om alternatieve dekking buiten de sector, dat wil zeggen in het bredere bedrijvendomein, te zoeken.

91%
90.6
89.4%

² Kamerstukken II 2022/23, 36350, nr. 2, vraag 116 en 117.

Tot alternatieve dekking dient in dat geval in augustus worden besloten. Het besluit om de interne treasury te verruimen en bijbehorende dekking dient in de vierhoek in augustus te worden voorgelegd.

Cashpoolproducten

- Cashpoolproducten zijn bancaire producten waarmee banken het liquiditeitsbeheer van klanten verzorgen. Binnen een cashpool worden debet- en creditsaldi op individuele rekeningen van een klant gecombineerd in aanmerking genomen. Over een creditsaldo op de gecombineerde rekening vergoedt de bank rente aan de klant. //
- In de nota van 23 maart jl. heeft u besloten om te verkennen of het ten aanzien van cashpoolproducten noodzakelijk en wenselijk is om de minimumkapitaalregel zodanig aan te passen dat voortaan niet de brutorente op individuele rekeningen, maar de nettorente op de gecombineerde cashpoolrekening in aftrek wordt beperkt. //
- Uit het onderzoek naar de toepassing van de minimumkapitaalregel ten aanzien van cashpoolproducten komt naar voren dat voor deze producten afhankelijk van de vormgeving reeds op basis van de huidige wettekst onder voorwaarden niet de brutorente op de individuele rekeningen, maar de nettorente op de gecombineerde cashpoolrekening in aftrek wordt beperkt. Dit is in lijn met doel en strekking van de maatregel. Hiermee is op dit punt dan ook geen aanpassing vereist. //

Toelichting

Minimumkapitaalregel voor banken (algemeen)

- Bij de invoering van de maatregel is ervoor gekozen om het percentage – dat als uitgangspunt dient voor het bepalen van de aftrek – niet te relateren aan het commerciële balanstotaal, maar om de leverage ratio te hanteren die voortvloeit uit de Europese verordening kapitaalvereisten.
- De leverage ratio geeft, kort gezegd, de verhouding weer tussen het aanwezige tier 1-kapitaal en de totale bancaire blootstellingen van een bank of groep van banken. Door aan te sluiten bij deze verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal in plaats van de verhouding tussen het vreemd vermogen en het balanstotaal grijpt de maatregel – omgekeerd – aan voor zover het eigen vermogen minder bedraagt dan 9% van het balanstotaal.
- Indien sprake is van een tekort aan eigen vermogen (volgens de leverage ratio) vindt de aftrekbeperking toepassing op alle rentelasten ter zake van geldleningen, ongeacht of deze geldleningen tot uitdrukking komen in de leverage ratio (formule).

Proces De lang van de sta brief van 11 oktober 2022 (bijlage 5) aandacht gevraagd voor de – naar hun mening – onbedoelde en disproportionele effecten van de maatregel op in Nederland gevestigde banken ten aanzien van i) interne treasuryactiviteiten en ii) cashpoolproducten.

Beslispunt 1. Interne treasury

- We hebben u in de nota van 23 maart jl. geadviseerd om de rentelasten op interne groepsleningen uit te zonderen voor de toepassing van de minimumkapitaalregel.³ De aanleiding hiervoor was tweeledig. Enerzijds

³ Voor de volledigheid wordt hierbij opgemerkt dat bij de invoering van de minimumkapitaalregel is onderkend dat de maatregel aangrijpt bij het interne liquiditeitsmanagement van banken. Destijds is geen uitzondering opgenomen voor interne groepsleningen met het oog op de effectiviteit van de maatregel en de complexiteit in wetgeving en uitvoering (Kamerstukken II 2019/20, 35302, nr. 13).

omdat vanuit het doel van de maatregel om de fiscale prikkel voor financiering met vreemd vermogen te beperken kan worden betoogd dat efficiënt intern liquiditeitsbeheer de behoefte aan financiering met extern vreemd vermogen vanuit de groep gezien beperkt.

Procesbelang van de Staat

Procesbelang van de Staat

- Bij de nadere uitwerking van de maatregel adviseren wij u om de rentelasten op schulden aan groepslichamen als zodanig uit te zonderen voor de toepassing van de maatregel (en niet om conform het eerdere verzoek van de toepassing van de minimumkapitaalregel voor zover deze de rentebaten op groepsvorderingen niet overtreffen).⁴

Procesbelang van de Staat

Procesbelang van de Staat

Procesbelang van de Staat

Aanvullend

geldt dat ook in de huidige opzet de minimumkapitaalregel aangrijpt bij de rentelasten ter zake van geldleningen en geen rekening houdt met rentebaten op vorderingen.

- De voorgestelde aanpassing ontziet aanzienlijk meer schulden dan alleen die in het kader van internationale treasury activiteiten opkomen.

Procesbelang van de Staat

Procesbelang van de Staat

Beslispunt 2 t/m 4. Budgettaire dekking uitzondering interne treasury

- In de VJN 2023 is eerder aangegeven dat de derving die uitgaat van de voorgestelde aanpassing wordt geschat op € 60 miljoen en dat deze wordt gedekt door het percentage van de minimumkapitaalregel dat niet aftrekbaar is te verlagen van 91% naar 90,6%. Bij deze raming werd uitgegaan van een gesaldeerde uitzondering voor groepsschulden.
- Deze voorlopige raming is inmiddels aangepast op basis van de gewijzigde vormgeving van de maatregel en nieuwe (aangifte)cijfers. De derving is nu vastgesteld op € 73 miljoen. We adviseren de derving te dekken door het percentage van de minimumkapitaalregel te verlagen van 91% naar 89,4%, conform hetgeen besloten in de voorgaande nota, omdat dekking binnen de sector als hoofdregel geldt.⁵

Procesbelang van de Staat

De aanleiding van de VJN aangegeven de voorgestelde aanpassing niet te steunen, omdat het naar hun mening gaat om een onbedoelde uitwerking van de maatregel waarvoor dekking gezocht zou moeten worden buiten de sector. Daarbij is de aanpassing niet eens met de

Procesbelang van de Staat

⁴ Ten overvloede wordt hierbij opgemerkt dat door de voorgestelde aanpassing om de rentelasten op interne groepsleningen uit te zonderen de mogelijkheid ontstaat om de minimumkapitaalregel te omzeilen door externe leningen om te zetten in interne leningen. Om dit verschuivingsgevaar te ondervangen wordt bij de uitwerking van deze maatregel een bewijslastbepaling opgenomen die inhoudt dat de belastingplichtige aannemelijk dient te maken dat de interne groepslening niet direct verband houdt met een externe lening. Hiertoe dient de belastingplichtige aan de hand van een economische analyse van de functies en de risico's aannemelijk te maken dat de groepsentiteit die de externe lening aangaat ook daadwerkelijk de economisch eigenaar is van de lening en dat geen sprake is van het doorlenen van externe leningen binnen de groep.

⁵ De aanpassing van de raming van de maatregel (60 miljoen naar 73 miljoen) relatief kleiner is dan de aanpassing in de dekking (van 0,4%-punt naar 1,6%-punt). Dit komt door een aanpassing van de raming van de opbrengst van de minimumkapitaalregel als geheel, die het gevolg is van nieuwe aangiftegegevens.

hoogte van de raming van de voorgestelde maatregel als zodanig. Op ambtelijk niveau is dan ook al geïnformeerd of de maatregel niet kan worden heroverwogen.

Procesbelang van de Staat

Procesbelang van de Staat

Bij de behandeling van de VJN in de Tweede Kamer zijn schriftelijke vragen gesteld over het verschil van mening tussen kabinet en NVB over nut en noodzaak van de voorgestelde aanpassing ten aanzien van interne treasury, alsmede over de proportionaliteit van de lastenverzwaring voor kleinere banken.⁶

- Gegeven de bezwaren vanuit de sector en de politieke aandacht hiervoor, kan eventueel worden overwogen om in afwijking van de hoofdregel alternatieve dekking in het bredere bedrijvendomein te zoeken. Tot alternatieve dekking dient in dat geval in augustus worden besloten.

Cashpoolproducten

- Bij de invoering van de minimumkapitaalregel is noch in de memorie van toelichting, noch tijdens de parlementaire behandeling aandacht geweest voor de uitwerking van de maatregel op cashpoolproducten.
- Cashpoolproducten zijn bancaire producten waarmee banken het liquiditeitsbeheer van klanten verzorgen. Binnen een cashpool worden debet- en creditsaldi op individuele rekeningen van een klant gecombineerd in aanmerking genomen. Over een creditsaldo op de gecombineerde rekening vergoedt de bank rente aan de klant.

Procesbelang van de Staat

- De brief van 11 oktober 2022 aangegeven dat de minimumkapitaalregel ertoe kan leiden dat voor Nederlandse banken het businessmodel en de concurrentiepositie van cashpoolproducten in gevaar wordt gebracht. DNB beaamt dit.
- In de nota van 23 maart jl. heeft u hierop besloten om te onderzoeken of het ten aanzien van cashpoolproducten wenselijk is om de minimumkapitaalregel zodanig aan te passen dat voortaan niet de brutorente op individuele rekeningen, maar de nettorente op de gecombineerde cashpoolrekening in aftrek wordt beperkt.
- Uit dit onderzoek komt naar voren dat onder toepassing van de huidige wettekst van de minimumkapitaalregel ten aanzien van cashpoolproducten afhankelijk van de vormgeving onder voorwaarden reeds de nettorente op de gecombineerde cashpoolrekening in aftrek wordt beperkt (niet de brutorente op de individuele rekeningen) . Dit is in lijn met het doel en strekking van de maatregel. Hiermee is dan ook geen aanpassing op dit punt vereist.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek bestuurlijke context

- Bij de behandeling van de VJN in de Tweede Kamer zijn, zoals aangegeven, schriftelijke vragen gesteld over het verschil van mening tussen kabinet en NVB over nut en noodzaak van de voorgestelde aanpassing ten aanzien van interne treasury, alsmede over de proportionaliteit van de lastenverzwaring voor kleinere banken. De vragen zijn door de vaste Kamercommissie voor

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 36350, nr. 2, vraag 116 en 117.

Financiën als geheel gesteld. Daardoor valt niet te herleiden welke fractie de vragen heeft gesteld.

- In het debat over de VJN en het Commissiedebat van VC FIN over "nationale fiscaliteit" zijn geen vragen gesteld.
- Het uiteindelijke wetsvoorstel zal op Prinsjesdag 2023 aan de Tweede Kamer worden aangeboden als onderdeel van het Belastingplan 2024.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

HEDEN
TER BESLISSING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

nota

aanpassing minimumkapitaalregel voor interne treasury
en cashpool

Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

Datum

6 juli 2023

Notanummer

2023-0000164009

Bijlagen

1. Nota 23 maart 2023 Min
2. Nota 23 maart 2023 Stas

Procesbelang van de Staat

Aanleiding

In de nota van 23 maart jl. over de fiscale opties vestigingsklimaat banken (bijlage 1 en bijlage 2) heeft u beiden onder meer besloten om de minimumkapitaalregel (MKR) zodanig aan te passen dat rentelasten op groepsleningen in het kader van interne treasury activiteiten hier niet langer onder vallen (beslispunt 2a van die nota). In de nu voorliggende nota zijn beslispunten opgenomen over de nadere uitwerking van deze aanpassing en de dekking van de budgettaire derving.

Bij genoemde nota van 23 maart jl. heeft u verder besloten te onderzoeken of het wenselijk is om de minimumkapitaalregel (een specifieke renteaftrekbepanking voor banken en verzekeraars) voor cashpoolproducten aan te passen (beslispunt 2b van die nota). In deze nota informeren wij u over de uitkomsten van dit onderzoek.

1. Beslispunten interne treasury

Procesbelang van de Staat

2. Indien u akkoord gaat met beslispunt 1 is de budgettaire derving € 73 miljoen. De eerdere raming van deze maatregel -zoals opgenomen in de Voorjaarsnota- was een derving van € 60 miljoen.¹ Deze derving van € 60 miljoen werd in de VJN 2023 gedekt door het percentage in de MKR te verlagen van 91% naar 90,4%. Wij adviseren u om deze in de VJN 2023 voorgestelde dekking daarom aan te scherpen tot 89,4%. Daarmee is het totale voorstel weer budgetneutraal en is dus dekking binnen het domein gevonden. Daarbij is de context dat de dekking van € 73 miljoen weerstand oplevert vanuit de sector ('de dekking voor de oplossing is problematischer dan het probleem zelf was'; verwezen wordt verder naar de brief van procesbelang van de Staat van 26 mei 2023 en 6 juli 2023 (bijlage 3 en 4)). Gaat u hiermee akkoord?

¹ Deze € 73 miljoen is het gevolg van een herijking van de raming in combinatie met de aangepaste vormgeving van de maatregel.

3. Als u omwille van bezwaren vanuit de sector niet wil dekken conform besispunt 2, dan is dekking van € 73 miljoen buiten de sector nodig, dat wil zeggen in het bredere bedrijvendomein. Daarbij is de context dat de opgave voor augustus al stevig is, er nog taakstellingen gevuld dienen te worden en dat in dit geval FIN daar dan zelf problematiek aan toevoegt. Gaat u hiermee akkoord?

4. Bent u akkoord met het voorleggen van de inzet volgend uit bovenstaande beslispunten in de politieke vierhoek (augustusbesluitvorming)?

Kernpunten

- De minimumkapitaalregel beperkt voor banken en verzekeraars de fiscale aftrek van de verschuldigde rente ter zake van geldleningen, voor zover het vreemd vermogen meer bedraagt dan 91% van het balanstotaal. De doelstelling van de minimumkapitaalregel is, kortgezegd, het beperken van de fiscale prikkel voor het aantrekken van vreemd vermogen.

Procesbelang van de Staat
De Raad van State is inzicht gevraagd voor de gevolgen van de maatregel op in Nederland gevestigde banken ten aanzien van a) interne treasury activiteiten en b) cashpoolproducten.

Interne treasury activiteiten

- Voor interne treasury activiteiten is in de VJN 2023 besloten om de rente op groepsleningen uit te zonderen van de minimumkapitaalregel. Wij adviseren u om de uitzondering zodanig uit te werken dat de rentelasten op groepsschulden als zodanig worden uitgezonderd voor de toepassing van de maatregel. Procesbelang van de Staat

- In de VJN 2023 is de voorlopige derving die uitgaat van de voorgestelde aanpassing geschat op € 60 miljoen en is besloten dat deze wordt gedekt door het percentage van de minimumkapitaalregel dat niet aftrekbaar is te verlagen van 91% naar 90,6%. Vanwege deze ruimere vormgeving van de wijziging en omdat inmiddels meer gegevens beschikbaar zijn is de budgettaire derving van de maatregel gestegen van € 60 miljoen (zoals is opgenomen in de VJN) naar € 73 miljoen per jaar.
- We adviseren u om de volledige derving – conform de nota van 23 maart jl. – binnen de maatregel te dekken door het percentage in de minimumkapitaalregel te verlagen van 91% naar 89,4%, omdat de begrotingsregels dekking binnen de sector voorschrijven. Zoals in voornoemde nota ook onderkend leidt dit binnen de sector tot herverdeling van de belastingdruk van internationaal - naar meer nationaal opererende banken en verzekeraars.
- Vanuit de sector, ook van de internationaal opererende banken, zijn bezwaren geuit tegen de dekking van de voorgestelde aanpassing binnen de sector, alsmede tegen de hoogte van de raming (zie bijlage 3 en 4).
- Deze bezwaren zijn ook politiek opgemerkt bij de behandeling van de VJN 2023 in de Tweede Kamer. In dit kader zijn schriftelijke vragen gesteld over onder meer de aanleiding van de voorgenomen aanpassing en de proportionaliteit van de lastenverzwaring voor kleine banken.²
- Indien u gegeven voornoemde bezwaren de derving van € 73 miljoen niet binnen de sector wil dekken, kan worden overwogen om alternatieve dekking buiten de sector, dat wil zeggen in het bredere bedrijvendomein, te zoeken.

² Kamerstukken II 2022/23, 36350, nr. 2, vraag 116 en 117.

Tot alternatieve dekking dient in dat geval in augustus worden besloten. Het besluit om de interne treasury te verruimen en bijbehorende dekking dient in de vierhoek in augustus te worden voorgelegd.

Cashpoolproducten

- Cashpoolproducten zijn bancaire producten waarmee banken het liquiditeitsbeheer van klanten verzorgen. Binnen een cashpool worden debet- en creditsaldi op individuele rekeningen van een klant gecombineerd in aanmerking genomen. Over een creditsaldo op de gecombineerde rekening vergoedt de bank rente aan de klant.
- In de nota van 23 maart jl. heeft u besloten om te verkennen of het ten aanzien van cashpoolproducten noodzakelijk en wenselijk is om de minimumkapitaalregel zodanig aan te passen dat voortaan niet de brutorente op individuele rekeningen, maar de nettorente op de gecombineerde cashpoolrekening in aftrek wordt beperkt.
- Uit het onderzoek naar de toepassing van de minimumkapitaalregel ten aanzien van cashpoolproducten komt naar voren dat voor deze producten afhankelijk van de vormgeving reeds op basis van de huidige wettekst onder voorwaarden niet de brutorente op de individuele rekeningen, maar de nettorente op de gecombineerde cashpoolrekening in aftrek wordt beperkt. Dit is in lijn met doel en strekking van de maatregel. Hiermee is op dit punt dan ook geen aanpassing vereist.

Toelichting

Minimumkapitaalregel voor banken (algemeen)

- Bij de invoering van de maatregel is ervoor gekozen om het percentage – dat als uitgangspunt dient voor het bepalen van de aftrek – niet te relateren aan het commerciële balanstotaal, maar om de leverage ratio te hanteren die voortvloeit uit de Europese verordening kapitaalvereisten.
- De leverage ratio geeft, kort gezegd, de verhouding weer tussen het aanwezige tier 1-kapitaal en de totale bancaire blootstellingen van een bank of groep van banken. Door aan te sluiten bij deze verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal in plaats van de verhouding tussen het vreemd vermogen en het balanstotaal grijpt de maatregel – omgekeerd – aan voor zover het eigen vermogen minder bedraagt dan 9% van het balanstotaal.
- Indien sprake is van een tekort aan eigen vermogen (volgens de leverage ratio) vindt de aftrekbeperking toepassing op alle rentelasten ter zake van geldleningen, ongeacht of deze geldleningen tot uitdrukking komen in de leverage ratio (formule).

De aang van de EFSA brief van 11 oktober 2022 (bijlage 5) aandacht gevraagd voor de – naar hun mening – onbedoelde en disproportionele effecten van de maatregel op in Nederland gevestigde banken ten aanzien van i) interne treasuryactiviteiten en ii) cashpoolproducten.

Beslispunt 1. Interne treasury

- We hebben u in de nota van 23 maart jl. geadviseerd om de rentelasten op interne groepsleningen uit te zonderen voor de toepassing van de minimumkapitaalregel.³ De aanleiding hiervoor was tweeledig. Enerzijds

³ Voor de volledigheid wordt hierbij opgemerkt dat bij de invoering van de minimumkapitaalregel is onderkend dat de maatregel aangrijpt bij het interne liquiditeitsmanagement van banken. Destijds is geen uitzondering opgenomen voor interne groepsleningen met het oog op de effectiviteit van de maatregel en de complexiteit in wetgeving en uitvoering (Kamerstukken II 2019/20, 35302, nr. 13).